

Svalbard – et lite samfunn i stor endring

Fra Kullgruvedrift til Turisme, Utdanning og Forskning

SVALBARD – Et lite samfunn i stor endring

INNHOOLD

1. GENERELT
2. HISTORIE
3. KULLGRUVESAMFUNN
4. TURISME & UTDANNING/FORSKNING
  - 4.1 Turisme
  - 4.2 Utdanning & Forskning
5. DIVERSE – SPESIELLE UTFORDRINGER
6. OPPSUMMERING AV HOVEDENDRINGER

1. GENERELT

1.1 Min oppfatning av Svalbard - fra 7-8 års alderen

1.2 Besøk - juli 2017

1.3 Størrelse landareal - 61.022 km²

1.4 Avstand fra Oslo - 3 timer med fly

1.5 Klimatiske forhold: - Temperatur: Års snitt .... - 4C   Høyeste ..... + 21,3C (16.7.1979)
  Mars snitt .. - 14C   Laveste ..... - 46.3C (mars 1986)
  Juli snitt ..... + 7C   Utvikling ... + 5C siste 20 åra
- Nedbør:..... Pr år 200 mm

1.6 Befolkning pr 1.7.2018

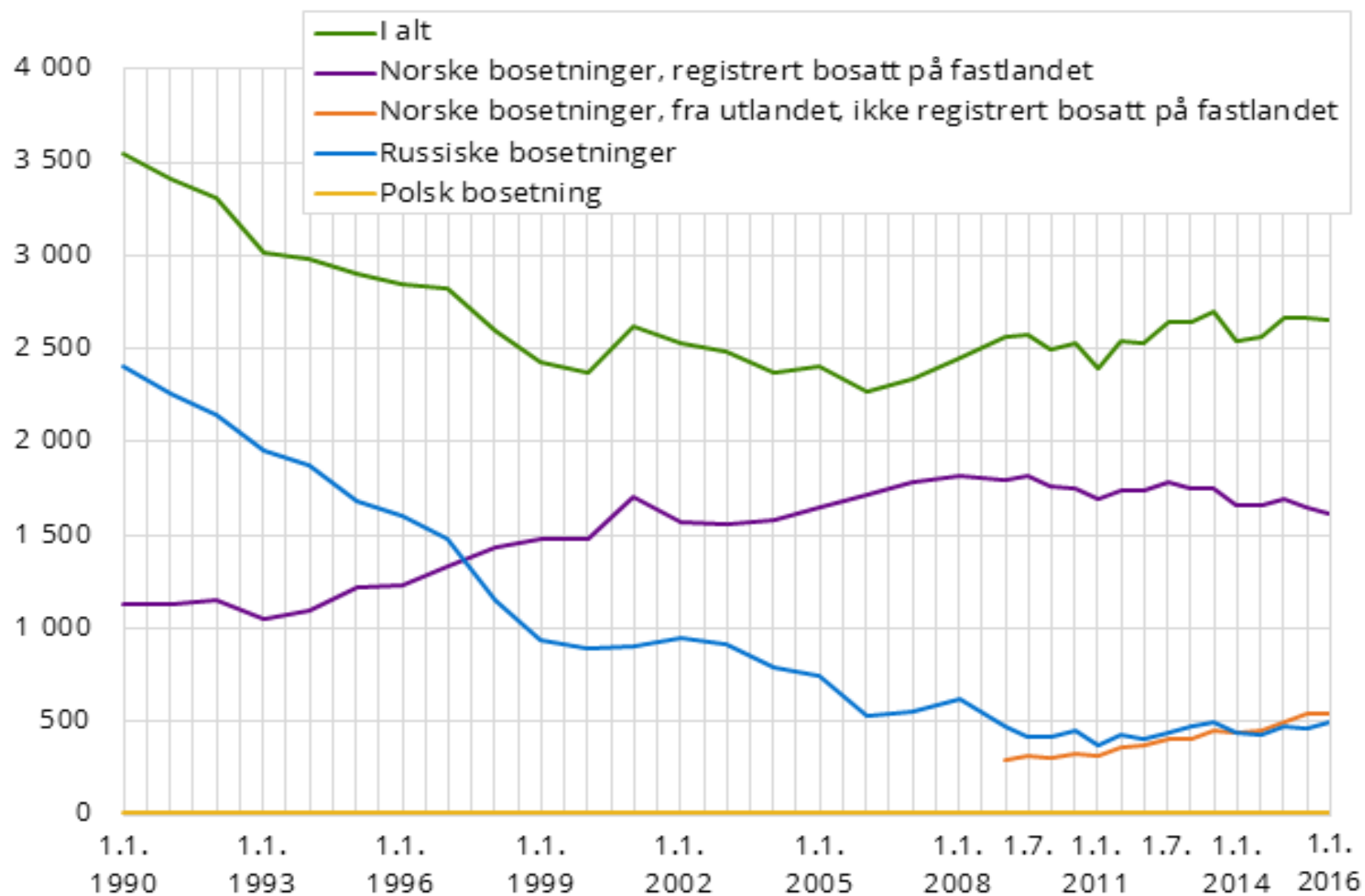
- Longyearbyen	2.310	.....	1.586 norske	68 %	- 724 utlendinger	32% - 53 land
- Barentsburg	430	.....	russere	- (2.400 i 2004)		
- Ny Ålesund etc	37					
<u>Total</u>	<u>2.787</u>					

1.7 Maritim tundra - tele ned til 450 m, smelting inntil 1m ned om sommeren

1.8 Skatt kun for å dekke lokale behov, ingen MVA, statsskatt eller statlige avgifter.

Figur 1. Folkemengde i bosetningene på Svalbard

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

2. HISTORIE

- 1164 3 islendinger - 4 dagers seiling østover til Svalbard
- 1596 Svalbard re-oppdaget av Wilhelm Barentz
  - til 1890 litt fangst, fiske, pelsdyrjakt - forble «ingenmannsland»
- 1890 Kullforekomster oppdages
- 1895 60 tønner med kull til Tromsø
- 1895 Tromsø-væring planlegger kommersiell kullgraving/ salg
- 1901 John Longyear - på ferie med kone og 5 barn i egen seilbåt - kullprøver hjem
- 1902 Trondhjem Spitsbergen kullkompani (TSK) etablert for graving og utskiping/salg av kull
- 1903 Longyear's 2. tur - kjøper aksjer i TSK
- 1906 Longyear's 3. tur - kjøper 100% av TSK - bygger fasiliteter - Longyear City
- 1916 Store Norske Spitsbergen Kullkompani etablert - kjøper Longyear's selskap

Longyear. City. Ad. Bay.

2. HISTORIE – fortsettelse

- 1915 Svalbardtraktaten utarbeides / vedtas. Viktig:
- a) Norge tildeles overhøyhet over Svalbard
  - b) Personer fra signaturlandene samme kommersielle rettigheter som norske
  - c) Militær stasjonering/installasjoner forbudt på Svalbard
- 1920 Svalbardtraktaten trer i kraft. I dag undertegnet av 43 nasjoner – senest av Nord Korea
- 1925 Svalbardloven trer i kraft, Norge overtar Svalbard, «Longyear City» blir «Longyearbyen»
- 1940 2. verdenskrig – Værvarslings krig
- 1941 Kull brennes, gruveinnganger sprenges, nordmenn til Skottland, russere til Arkhangelsk
- 1943 To tyske krigsskip til Svalbard, bygninger/infrastruktur ødelegges av tyskerne
- 1962 Kings Bay ulykken – gruen aldri åpnet igjen
- 1975 Ny flyplass åpnet
- 1977 Gradvis nedtrapping av gruvevirksomheten begynner
- 1996 Russisk fly styrter i Operafjellet – 141 personer omkommer – største flyulykke i Norge
- 2018 Siste gruve besluttet nedlagt (?)

KULLGRUVESAMFUNN

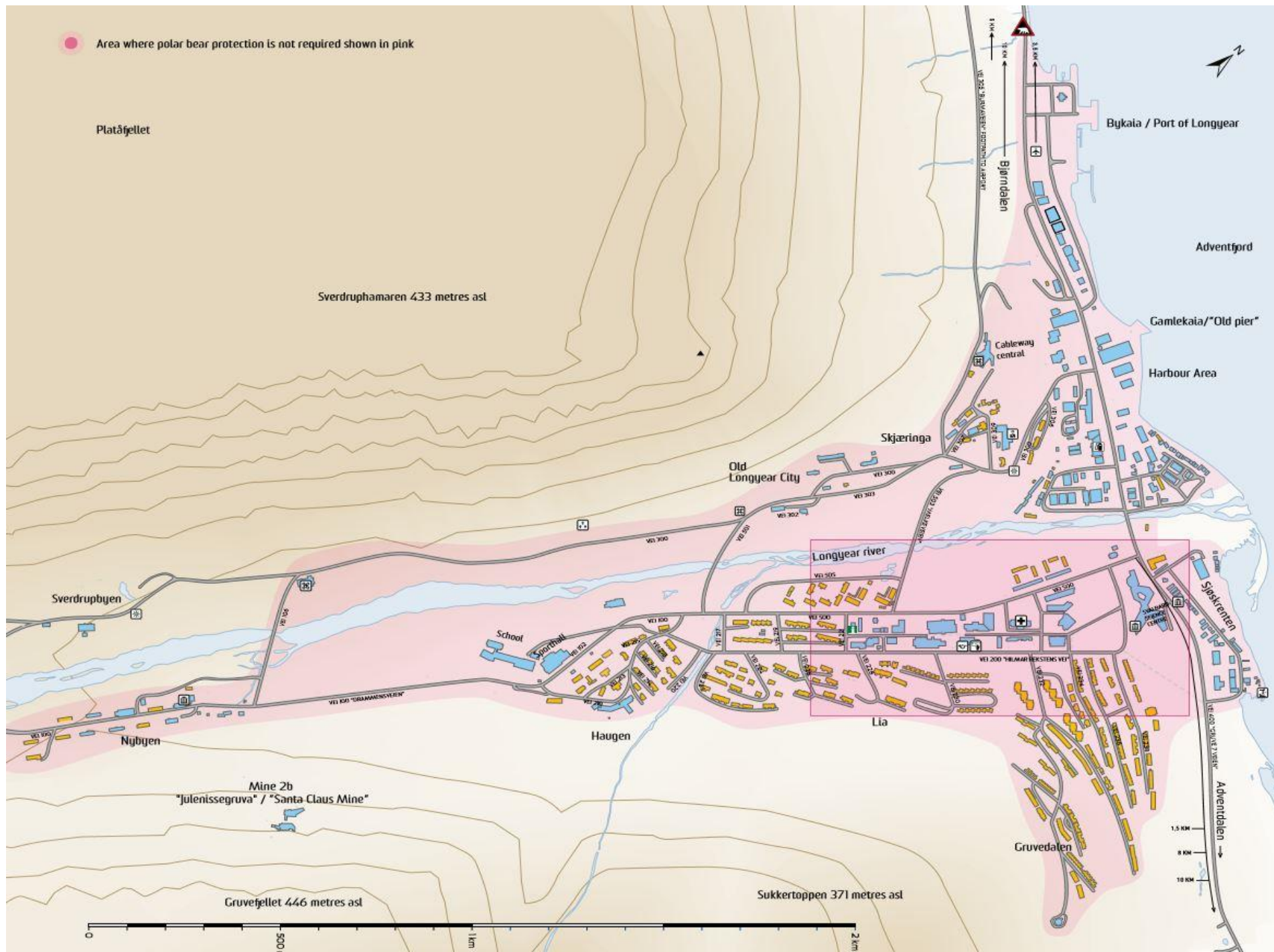
1. Mannssamfunn
2. Alkohol - alkohol restriksjoner
3. Bosettingsmønster
4. Rasjonelt / temporært samfunn
  - Trivselselementer ikke prioritert
  - Navn på gruver og gater
  - Uryddig
  - Støvete - skittent
  - Gjennomtrekk
  - Lite lokalsamfunns orientering
5. Tøffe arbeids / klimatiske forhold

Alkohol rasjoneringskort - forside

Alkohol rasjoneringskort - bakside

4. TURISME & UTDANNING OG FORSKNING

Hvordan opprettholde bosetningen når kullgruvedriften legges ned???

4.1 TURISME

4.1.1 Opplevelsen av Svalbard / Longyearbyen som turist:

- a) Svalbard ikke en del av Schengen
- b) Tundra og effekt av denne i Longyearbyen
  - Telehiv / rullebanen
  - Husene står på tre-påler
  - Rørgater
  - «Kirkegård»
  - Ingen trær, hager, parker

4.1.2 Snøscooter (ca. 1500)

4. TURISME & UTDANNING og FORSKNING

4.1 TURISME – fortsettelse

4.1.2 Turist-aktiviteter / opplevelser

- Besøk i gruve 3. - statsarkivet til Brazil og Mexico
- Hundespann (vinter og sommer)
- Museer
- Fjordcruise
- Bryggeri besøk
- Kano padling
- Sykkel leie
- Sjømannskirka
- Is grotter
- Nordlys

SKADEOVERSIKT GRUVE 3

Arbeidsskader,
hendige uhell!

Siste skade i gruve 3, var den: 10 6

Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Hittil i år
0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2

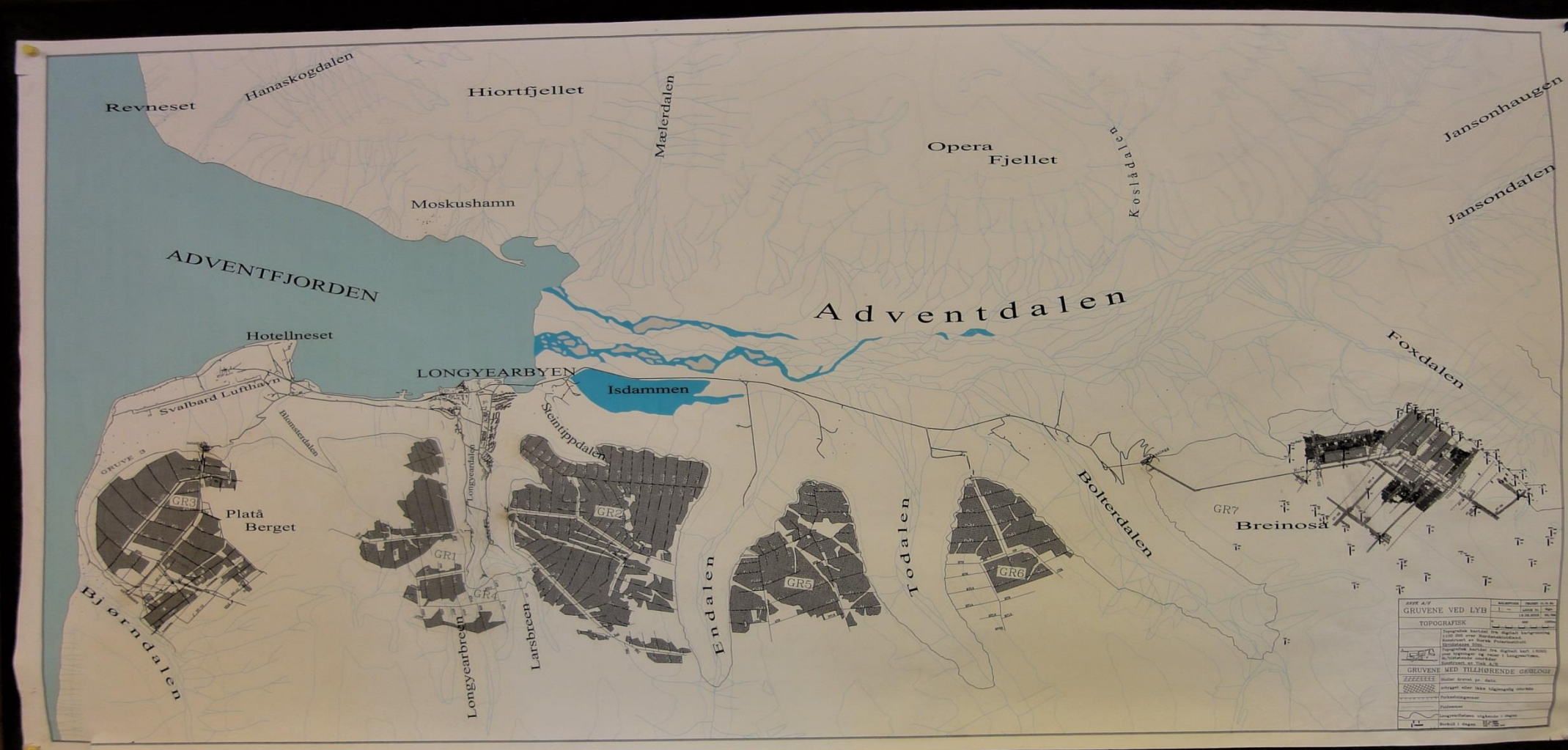
Stopp - tenk!
VAR DET NØDVENDIG?

Pr. dato: Ingen skade på

OPPERINGEN AV ARBEIDSSKADEN I GRUVE 3
Hver skade er en mulighet til å lære noe nytt og å forbedre sikkerheten i gruve 3.
1. Hva skjedde?
2. Hvor skjedde det?
3. Hvorfor skjedde det?
4. Hvordan kan vi forhindre at det skjer igjen?
5. Hvordan kan vi forbedre sikkerheten i gruve 3?

Vedlikehold	
B-2	B-21
C-3	5-9
AK 408	AK 412
AK 413	AK 417
Oppfaring H 3	

Skala 1:50 000	Utgitt 1968
GRUVENE VED LYB	1:50 000
TOPOGRAFIK	
Toppunkter markeres med høyde i meter over havnivå og med fargen som angir høyden.	
Kontourlinjer markeres med høyde i meter over havnivå og med fargen som angir høyden.	
GRUVENE MED TILHØRENDE GEOLOGI	
Svart farge for dekke	
Rødt farge for dekke	
Blå farge for dekke	
Grønn farge for dekke	
Gult farge for dekke	
Rosa farge for dekke	
Svart farge for dekke	
Rødt farge for dekke	
Blå farge for dekke	
Grønn farge for dekke	
Gult farge for dekke	
Rosa farge for dekke	
Svart farge for dekke	

RØYKING
FORBUDT

AVSPORINGSPENS

CLAYSTEM
Stopping Capsules
Explosives

GRAND OPENING - 27.03.2017

The first official deposits to

Arctic World Archive

made by

National Archive of Brazil

represented by José Ricardo Marques

&

National Archive of Mexico

represented by Erick Cardoso Espinoza

Store Norske

piql

SPITSBERGEN
STOUT

SPITSBERGEN
IPA

SPITSBERGEN
DARK SEASON

SPITSBERGEN
JUL

SPITSBERGEN
PILSNER

SPITSBERGEN
PALE ALE

SPITSBERGEN
BLONDE

SPITSBERGEN
WEISSBIER

Linde
Liquor & Beverage Services
CZ

Linde
Liquor & Beverage Services
CZ

SPITSBERGEN
IPA
SVALBARD BEYOGGERI

SPITSBERGEN
PALE ALE
SVALBARD BEYOGGERI

SPITSBERGEN
PILSNER
SVALBARD BEYOGGERI

SPITSBERGEN
WEISSBIER
SVALBARD BEYOGGERI

TO MAKE
THE REAL
POLAR BEER

4. TURISME & UTDANNING OG FORSKNING

4.1 TURISME – fortsettelse.

4.1.2 Turist-aktiviteter / - opplevelser:

- bevegelses restriksjoner . Isbjørn - våpenutleie
- Frølageret

4.1.3 Diverse relatert til turisme:

- Hotel kapasitet: ..... 10 hoteller - varierende standard - ca 1.000 senger
- SAS Radison Blue's opprinnelse
- Antall turister pr år: ..... ca 65.000 pr år
- Snitt antall pr dag ..... ca 900 turister

4.1.4 Restauranter

4.1.5 Sykehus

4.1.6 Prisnivå (uvant prisstruktur)

Gjelder hele
Svalbard

MORNFROKOST
Chili con carne
m. ris 108,-
DAGENS SUPPE
Laksuppe
m. agurkeret brød 144,-

Proviantbeholdning
Overvintring 1929

Mel	450 kg	Grønnerter	30 kg
Diverse gryn	60 "	Te	5 "
Kaffe	20 "	Svisker	12 "
Farin	50 "	Rosiner	12 "
Raffinade	25 "	Div krydderier	
Gaudaost	14 "	50 pk fyrstikker	
Makaroni	15 "	Div hermetikk	
Bønner	20 "		

Nøis, Sørensen, Schmutzler og Stenersen

4. TURISME & UTDANNING OG FORSKNING

4.2 UTDANNING OG FORSKNING

- UNIS – del av Tromsø universitet – åpnet i 1996 (verdens nordligste universitet)

Fag: - Arktisk Biologi

- Arktisk Geologi

- Arktisk Geofysikk

- Arktisk Teknologi (Marine og kyst teknologi)

- Studiekapasitet: ca. 325 helårs studenter
- Antall studenter/kursdeltagere 2016: 760 fra 43 nasjoner
- Antall ansatte..... ca. 150 - herav 59 professorer/amanuensiser
- Gjesteforelesere i 2012 ..... ca. 150
- Snitt antall ansatte, fam. og studenter ca. 500
- Antall publikasjoner i 2012 147

5. DIVERSE

5.1 Sysselemannskontoret 31 ansatte hvorav 4 på deltid

5.2 Effekt av klima forandringer.

5.2.1 Hus må rives/flyttes / utbedres:

- Oppvarming - mer smelting, fuktighet og råtning av trestolpene
- Utglidning av jord - setningsskader.
- 250 boliger må rives / flyttes / utbedres - vesentlig studentboliger.
- Nye byggeforskrifter - trestokkene skal erstattes av stålbjelker som plasseres mot fjell
- Bevilget kr 220 mill til overnevnte

5.2.2 Frølagret lekker - kr 100 mill bevilget 2018 for utbedring og bygging av fryseboks

5.3 Opprydding etter 100 års gruvedrift - (anslag kr. 1 milliarder+++)

SVALBARD - Et lite samfunn i stor endring

6. OPPSUMMERING AV HOVEDFORANDRINGENE

Når et samfunn mister relativt mange arbeidsplasser søker samfunnet normalt å etablere ny arbeidsplasser til de som blir arbeidsledige. På Svalbard / Longyearbyen har man nærmest gjort det motsatte. Hoved forandringene er:

Før - Kullgruve tiden

- Kullgruve virksomhet
- Manns samfunn
- Norske / skandinaver
- Lav utdanning
- Temporært opphold
- Lite kontakt med hjemlandet/ hjemmet
- Lite demokratisk lokal samfunn

Nå - turisme / utdanning og forskning

- Turisme, utdanning/forskning - service yrker
- Familie samfunn/ kjønns balanse / 338 barn
- Multikulturelt - 53 nasjoner
- Middels / høy utdanning
- Mer permanent/ langtids opphold
- God kommunikasjon
- Demokratisk samfunnsstyring